

**WYROK W IMIENIU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 23 października 2008 r.

Sąd Okręgowy Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie
w składzie:

Przewodniczący- SSR /del/ Danuta Brejtkopf

Protokolant: ref. Staż. Wioleta Lech

po rozpoznaniu w dniu 23 października 2008 r. w Warszawie
sprawy z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
przeciwko CATV Sp. z o.o. w Warszawie
o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

- I. uznaje za niedozwolone i zakazuje spółce CATV Sp. z o.o. w Warszawie stosowania w obrocie z konsumentami niedozwolonych klauzul umownych zawartych we wzorcu umownym pn „Regulamin świadczenia przez CATV Sp. z o.o. usług rozprowadzania programów radiofonicznych i telewizyjnych" oraz „Regulamin promocji witamy" o treści:
  1. wszelkie modyfikacje i zmiany przyłącza mogą być wykonywane tylko przez przedstawicieli Operatora. Ryzyka uszkodzenia lub utraty przyłącza spoczywa na Abonencie.
  2. za usunięcie usterek w lokalu Abonenta, wynikających z przyczyn innych, niż wady fizyczne instalacji (...) pobierana jest opłata według stawek określonych w obowiązującym cenniku Operatora.

3. operatorowi przysługuje prawo do jednostronnego rozwiązania umowy ze skutkiem natychmiastowym, jeżeli: (...) z przyczyn technicznych lub innych ważnych względów jej wykonywanie będzie niemożliwe lub gospodarczo nieuzasadnione.
  4. w przypadku, o którym mowa w pkt 6.4.2, Operator może domagać się ponadto od Abonenta zapłacenia odszkodowania w wysokości abonamentu za okres korzystania przez osobę trzecią z sygnału, nie mniej jednak, niż za trzy miesiące.
  5. w przypadku, o którym mowa w pkt 6.4.3, Operator może domagać się ponadto przywrócenia stanu poprzedniego oraz odszkodowania.
  6. w przypadku zaistnienia trudności technicznych uniemożliwiających CATV Sp. z o.o. przyłączenie nowego Abonenta zastrzega sobie prawo odstąpienia od umowy w terminie 30 dni od jej zawarcia.
-
- II. zasądza od CATV Sp. z o.o. w Warszawie na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt zł.) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.
  - III. nakazać pobrać od CATV Sp. z o.o. w Warszawie rzecz Skarbu Państwa Kasa Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 600 zł (sześćset zł) tytułem opłaty sądowej od pozwu
  - IV. zarządza publikację prawomocnego wyroku w Monitorze Sadowym i Gospodarczym na koszt CATV Sp. z o.o. w Warszawie

SSR /del/ Danuta Brejtkopf

Uzasadnienie

Powód -Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wniósł o uznanie za niedozwolone i zakazanie stosowania przez pozwanego- CATV Sp. z o.o. w Warszawie postanowień KMwartych we wzorcu umownym zatytułowanym *Regulamin świadczenia przez CATV Sp. z o. o. usług rozprowadzania programów radiofonicznych i telewizyjnych*", o treści: „ (...) Wszelkie modyfikacje i zmiany przyłącza mogą być wykonywane tylko przez przedstawicieli Operatora. Ryzyko uszkodzenia lub utraty przyłącza spoczywa na Abonencie”, co narusza art. 385¹ § 1 k.c.

„Za usunięcie usterek w lokalu Abonenta, wynikających z przyczyn innych, niż wady fizyczne instalacji (...), pobierana jest opłata według stawek określonych w obowiązującym cenniku Operatora”, co narusza art. 385 § 1 k.c. oraz stanowi niedozwoloną klauzulę umowną, o której mowa w art. 385³ pkt 2 k.c.

„Operatorowi przysługuje prawo do jednostronnego rozwiązania umowy ze skutkiem natychmiastowym, jeżeli: (...) z przyczyn technicznych lub innych ważnych względów jej wykonywanie, będzie niemożliwe lub gospodarczo nieuzasadnione”, co narusza art. 385¹ § 1 k.c. oraz stanowi niedozwoloną klauzulę umowną, o której mowa w art. 385³ pkt 15 k.c.

„W przypadku, o którym mowa w pkt 6.4.2), Operator może domagać się ponadto od Abonenta zapłacenia odszkodowania w wysokości abonamentu za okres korzystania przez osobę trzecią z sygnału, nie mniej jednak, niż za trzy miesiące”, co narusza art. 385¹ § 1 k.c.

„ W przypadku, o którym mowa w pkt 6.4.3), Operator może domagać się ponadto przywrócenia stanu poprzedniego oraz odszkodowania”, co narusza art. 385¹ § 1 k.c. oraz o uznanie treści postanowienia zawartego we wzorcu umownym zatytułowanym *Regulamin promocji 'Witamy'”*, stosowanym w obrocie z konsumentami przez spółkę CATV Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, za niedozwolone i zakazanie ich wykorzystywania na podstawie art. 479⁴² § 1 k.p.c.

Treść postanowienia umownego pkt III.2 wzorca umowy, na podstawie którego „ W przypadku zaistnienia trudności technicznych uniemożliwiających CATV Sp. z o.o. przyłączenie nowego Abonenta zastrzega sobie prawo odstąpienia od umowy w terminie 30 dni od jej zawarcia”, co narusza art. 385¹ § 1 k.c. oraz stanowi niedozwoloną klauzulę umowną, o której mowa w art. 185¹ pkt 14 k.c.

W uzasadnieniu pozwu powód, iż pozwana Spółka prowadzi działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług telewizji kablowej. W stosunku z konsumentami Pozwana posługuje się wzorcami umownymi w rozumieniu art. 384 k.c. Wzorce umowne stosowane przez Spółkę noszą tytuły: *Regulamin świadczenia przez CATV Sp. z o.o. usług rozprowadzania programów radiofonicznych i telewizyjnych oraz Regulamin promocji Witamy”*. *Regulamin świadczenia przez CATV Sp. z o.o. usług rozprowadzania programów radiofonicznych i telewizyjnych*” reguluje zasady świadczenia przez Spółkę usług telewizji kablowej w stosunkach umownych z ogółem abonentów Spółki, zaś *Regulamin promocji Witamy*” określa warunki ograniczonej w czasie oferty promocyjnej.

Zdaniem Powoda, wzorce umów jednostronnie przygotowane przed zawarciem umowy i stosowane przez Spółkę, stanowią zagrożenie dla interesów konsumentów będących stroną umowy. Po przeprowadzeniu analizy treści jednego z tych wzorców Prezes Urzędu ustalił bowiem, iż niektóre / zawarte w nim postanowienia wyczerpują znamiona niedozwolonych postanowień umownych w rozumieniu art. 385 § 1 k.c. Zgodnie z art. 385 § 1 k.c, *postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne)”,* przy czym w świetle art. 385¹ § 3 k.c, „ *niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta*”.

W opinii Prezesa UOKiK, postanowienia zamieszczone przez Spółkę we wskazanych wzorcach umownych, których treść została zacytowana w osnowie pozwu, stanowią niedozwolone (X)stanowienia umowne, gdyż wyczerpują dyspozycję art. 385 § 1 k.c

„ (...) Wszelkie modyfikacje i zmiany przyłącza mogą być wykonywane tylko przez przedstawicieli Operatora. Ryzyko uszkodzenia lub utraty przyłącza spoczywa na Abonencie”

Analizowane postanowienie zastrzega wykonywanie wszystkich prac związanych z przyłączeniem dla osób działających w imieniu Spółki. Jednocześnie jednak ryzyko uszkodzenia przyłącza w wyniku tych działań spoczywa na konsumentach. Tym samym konsument obciążony zostaje odpowiedzialnością za ewentualne uszkodzenie przyłącza przez osoby działające w imieniu Spółki. Kwestionowana klauzula zatem w sposób bezprawny - bowiem sprzeczny z art. 475 K.c. - przerzuca na konsumenta odpowiedzialność za działania i zaniechania osób, z pomocą których Spółka wykonuje swoje zobowiązanie. Takie działanie wyczerpuje znamiona art. 385¹ § 1 k.c., z uwagi na rażące naruszenie interesów gospodarczych konsumenta jak i bezsprzeczną niezgodność z dobrymi obyczajami kupieckimi.

„Za usunięcie usterek w lokalu Abonenta, wynikających z przyczyn innych, niż wady fizyczne Instalacji (...), pobierana jest opłata według stawek określonych w obowiązującym cenniku Operatora”

W ocenie Prezesa UOKiK, zakres sytuacji uzasadniających pobranie przez Spółkę opłaty za usunięcie usterki określony został niniejszą klauzulą zbyt szeroko. Należy zauważyć, że tak ogólne sformułowanie zakresu odpłatnej obsługi serwisowej może w praktyce pozwalać na pobieranie przez przedsiębiorcę opłat od konsumentów nawet w takich przypadkach, gdy usterka powstała w wyniku działań przedsiębiorcy lub osób, którymi przedsiębiorca się posługuje przy wykonywaniu obowiązania.

Przedsiębiorcy zobowiązany jest do świadczenia usługi odpowiedniej jakości i konsument nie powinien być zmuszany do ponoszenia dodatkowych opłat w sytuacji, gdy spadek tej jakości nie nastąpił w wyniku jego przyczynienia się. W opinii Prezesa UOKiK, wskazane postanowienie stanowi niedozwolone postanowienie umowne, gdyż wyczerpuje dyspozycję art. 385¹ § 1 k.c. oraz art. 385³ pkt 2 k.c., zgodnie z którym za klauzule abuzywne uznaje się postanowienia wyłączające lub istotnie ograniczające odpowiedzialność względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania

„ Operatorowi przysługuje prawo do jednostronnego rozwiązania umowy ze \, jeżeli: (...) z przyczyn technicznych lub innych ważnych względów jej wykonywanie będzie niemożliwe lub gospodarczo nieuzasadnione”

W analizowanym postanowieniu Spółka zastrzega sobie prawo do rozwiązania umowy bez zachowania terminów wypowiedzenia w przypadku zaistnienia okoliczności niezależnych od woli konsumenta oraz od podejmowanych przez niego działań. Ponadto, zakres okoliczności uzasadniających rozwiązanie umowy w tym trybie określony został bardzo szeroko, w dodatku ogólnie. Z tego względu hipoteza analizowanego postanowienia może objąć także takie przypadki, gdy wykonywanie umowy jest niemożliwe z przyczyn leżących po stronie Spółki.

W tym miejscu należy zauważyć, że nawet wskazanie przez przedsiębiorcę ważnych przyczyn, uzasadniających wypowiedzenie umowy, nie usprawiedliwia rozwiązania umowy bez stosownego terminu wypowiedzenia. Tymczasem kwestionowane postanowienie pozwala Spółce na rozwiązanie umowy ze skutkiem natychmiastowym. Dodatkowo, Spółka przyznaje sobie prawo do oceny ważności okoliczności mających stanowić przyczynę rozwiązania stosunku umownego między stronami. Tego rodzaju praktyka stanowi zatem rażące naruszenie interesów konsumentów, w świetle art. 385¹ § 1 k.c., zgodnie z którym za niedozwolone postanowienie umowne uważa się te postanowienia, które kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Dodatkowo, kwestionowane postanowienie wypełnia dyspozycję art. 385³ pkt 15 k.c., zgodnie z którym w razie wątpliwości uważa się, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które zastrzegają dla kontrahenta konsumenta uprawnienie wypowiedzenia umowy zawartej na czas nieoznaczony, bez wskazania ważnych przyczyn i stosownego terminu wypowiedzenia.

„ W przypadku, o którym mowa w pkt 6.4.2), Operator może domagać się ponadto od Abonenta zapłacenia odszkodowania w wysokości abonamentu za okres korzystania przez osobę trzecią z sygnału, nie mniej jednak, niż za trzy miesiące ”

W ocenie Prezesa UOKiK, analizowane postanowienie pozostaje w sprzeczności z przepisami kodeksu cywilnego, dotyczącymi odpowiedzialności odszkodowawczej. Zgodnie z art. 361 § 2 k.c., naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Z uwagi na kompensacyjny charakter odszkodowania jego wysokość powinna pozostawać w związku z wysokością szkody poniesionej przez poszkodowanego, z uwzględnieniem rzeczywiście poniesionych strat i utraconych korzyści.

Tyirieigwvm kwestionowana klauzula ustala swojego rodzaju karę umowną, mogącą nie mieć związku /, Wysokością szkody poniesionej przez Spółkę.

Należy zwrócić uwagi, że celem zastrzeżenia kary umownej powinno być wyrównanie ewentualnych szkód, jakie Spółka może ponieść w związku z bezprawnym korzystaniem z usług pt/M% osoby trzeciej. Jeżeli Spółka poniesie szkody, dysponuje środkami prawnymi pozwalającymi Mi uzyskanie stosownej rekompensaty, nie tylko od konsumenta, ale również od osoby trzeciej. W związku z tym działania Spółki wyczerpują znamiona art. 385 § 1 k.c, zgodnie z którym za niedozwolone postanowienie umowne uważa się te postanowienia, które kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Nadto, analizowane postanowienia naruszają art. 385 k.c. pkt 17, zgodnie z którym w razie wątpliwości uważa się, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które nakładają na konsumenta, który nie wykonał zobowiązania lub odstąpił od umowy, obowiązek zapłaty rażąco wygórowanej kary umownej lub odstępnego.

„W przypadku, o którym mowa w pkt 6,4.3), Operator może domagać się ponadto przywrócenia stanu poprzedniego oraz odszkodowania”

Kwestionowana klauzula odwołuje się do innego postanowienia wzorca umownego, zgodnie z którym operatorowi przysługuje prawo do jednostronnego rozwiązania umowy ze skutkiem natychmiastowym, jeżeli abonent dokona samowolnej przeróbki instalacji. Analizowane postanowienie zezwala Spółce w takim przypadku na żądanie od konsumenta odszkodowania oraz przywrócenia stanu poprzedniego.

W ocenie Prezesa UOKiK, klauzulę tę należy uznać za niezgodną z art. 363 § 1 k.c, który określa dopuszczalne prawem sposoby naprawienia szkody. W myśl powołanego przepisu, naprawienie szkody powinno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Przepis ten pełni funkcję ściśle kompensacyjną, toteż ustawodawca nie przewidział możliwości żądania przez poszkodowanego odszkodowania w formie przywrócenia stanu poprzedniego i zapłaty sumy pieniężnej jednocześnie. Spółka przyznając sobie prawo do żądania od konsumenta zarówno odszkodowania w formie pieniężnej oraz równoczesnego dokonania przez niego restytucji naturalnej rażąco narusza interesy konsumentów, w sposób sprzeczny nie tylko z dobrymi obyczajami, lecz przede wszystkim z prawem. Tym samym wyczerpuje znamiona art. 385 § 1 k.c. *„W przypadku zaistnienia trudności technicznych uniemożliwiających CATV Sp. z o.o. przyłączenie nowego Abonenta zastrzega sobie prawo odstąpienia od umowy w terminie 30 dni od jej zawarcia”*

Analizowane postanowienie kształtuje prawa i obowiązki stron umowy o świadczenie usług telewizji kablowej w sposób nierównomierny, z rażącą dysproporcją na niekorzyść konsumenta. W ocenie Prezesa UOKiK, przyznanie sobie przez Spółkę tak długiego, bo aż 30-dniowego, okresu na sprawdzenie możliwości technicznych przyłączenia konsumenta do sieci telekomunikacyjnej, jest zupełnie bezzasadne. Przez ten czas konsument pozostaje w stanie zawieszenia, nie wiedząc, czy umowa zawarta ze Spółką dojdzie do skutku, czy też Spółka skorzysta z prawa odstąpienia. Tego rodzaju praktyka stanowi zatem rażąco naruszenie interesów konsumentów, w świetle art. 385 § 1 k.c, zgodnie z którym za niedozwolone postanowienie umowne uważa się te postanowienia, które kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy.

Należy również zauważyć, że prawo odstąpienia od umowy - skutkujące tym, że umowa uważana jest za niezawartą ze wszystkimi tego konsekwencjami wynikającymi z art. 395 § 1 i 2 k.c. - zostało we wzorcu umownym przyznane wyłącznie przedsiębiorcy. Tak *Regulamin promocji Witamy* jak i *Regulamin świadczenia przez CATV Sp. z o.o. usług rozprowadzania programów radiofonicznych i telewizyjnych*, nie przewidują żadnych okoliczności, które uzasadniałyby odstąpienie od umowy przez konsumenta. Z tego względu kwestionowana klauzula wypełnia również dyspozycję art. 385 k.c. pkt 14, zgodnie z którym w razie wątpliwości uważa się, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które pozbawiają wyłącznie konsumenta uprawnień do rozwiązania umowy, odstąpienia od niej lub jej wypowiedzenia

Pozwany wniósł o oddalenie pozwu. Pozwany stwierdził, iż zobowiązał się do zmiany zakwestionowanych zapisów do dnia 30.09.2008 r. w związku z powyższym wniesienie pozwu

żądanie zasądzenia na rzecz powoda kosztów procesu ma charakter ograniczania konkurencji na rynku poprzez eliminację z niego małych podmiotów, takich jak CATV. Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił i zważył co następuje:

Sąd podziela ustalenie faktyczne i prawne dokonane przez Prezesa UOKiK w sprawie niniejszej i przyjmuje je za swoje. Kwestionowane postanowienie wzorca umów wyczerpują znamiona niedozwolonych postanowień umownych w rozumieniu art. 385^J§1 k.c. oraz art. 385³ pkt 2, pkt 14, pkt 15 k.c. Zarzut pozwanego, iż wniesienie pozwu ma charakter ograniczania konkurencji na rynku poprzez eliminację z niego małych podmiotów nie zasługuje na uwzględnienie bowiem Prezes UOKiK działa w interesie publicznoprawnym na rzecz ochrony konkurencji a nie na rzecz jej ograniczania.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji. O kosztach orzeczono stosownie do art. 98 i 99 k.p.c. Publikację prawomocnego wyroku orzeczono na podstawie art. 479⁴⁴ k.p.c.

SSR (del) Danuta Brejtkopf

Za zgodność z oryginałem
- BEKfidmR&8foQVW

Justyna Kosińska